

KLAGANDE

Försäkringskassan
105 11 Stockholm

MOTPART

EM

Ombud: Advokat Margareta Lind
Advokatfirman Ove Lind
Box 2027
103 11 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Länsrätten i Stockholms läns dom den 24 januari 2008 i mål nr 27608-05,
se bilaga

SAKEN

Ersättning enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring - LAF

Försäkringskassan (kassan) överklagar länsrättens dom och yrkar att kammarrätten upphäver länsrättens dom och fastställer försäkringskassans beslut. Som grund för sin talan anför kassan bl.a. följande. Det krävs positiv bevisning för att det är arbetsskadan som givit upphov till de besvär som nedsätter EM arbetsförmåga. Den i målet aktuella lydelsen av bestämmelsen innebar en skärpning av bevisregeln. Principen att avgörandet i tveksamma fall bör utfalla till den försäkrades förmån kan inte längre upprätthållas, till exempel om två medicinskt sakkunniga har olika uppfattning i sambandsfrågan. Mot bakgrund av de olika uppfattningar som råder bland de läkare som gjort bedömningar i sambandsfrågan, kan övervägande skäl inte anses tala för orsakssamband mellan aktuellt olycksfall och de besvär som nedsätter EM arbetsförmåga och därigenom orsakat hennes inkomstförlust. Försäkringskassan har bifogat yttrande av försäkringsläkaren Hannu

Heikkilä daterat den 8 maj 2007.

EM bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Övervägande skäl talar för samband mellan färdolycksfallet den 2 februari 1996 och hennes kvarstående besvär. Försäkringsläkaren Hannu Heikkiläs journalanteckning från den 8 maj 2007 har varit känd för Försäkringskassan innan länsrätten avkunnade sin dom och fråga uppkommer om inte intyget av dessa skäl borde avvisas. Hannu Heikkilä anser att övervägande skäl inte talar för att den försäkrades sjukdom/skada uppkommit till följd av beskrivna trafikolyckor. Trafikolyckan 1993 är inte föremål för bedömning i detta mål. Till bemötande av Hannu Heikkiläs bedömning åberopas yttrande av legitimerade läkaren Tomas Timander daterat den 3 oktober 2008.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsrättens dom.

Kammarrätten finner inte skäl att avvisa åberopat yttrande av försäkringsläkaren Hannu Heikkilä.

Av utredningen i målet framgår att EM var inblandad i en trafikolycka den 2 februari 1996. Hon var vid den tidpunkten sjukskriven för bäckenuppluckring och efter olyckstillfället sjukskriven under diagnos whiplash till december 1997. Från juni 2000 var EM sjukskriven i varierande omfattning. Hon beviljades hel tidsbegränsad sjukersättning från september 2002 till och med augusti 2005 under diagnos whiplash, fibromyalgi och panikångest.

Försäkringsläkaren Peter Köhler, specialist i ortopedi och allmän kirurgi, anför i yttrande den 20 april 2005 bl.a. följande. Med anledning av att det föreligger så pass långt intervall mellan det att EM blir arbetsförmögen i kombination med de konkurrerande faktorerna arbetslöshet och trafikolyckan 1993 finner han inte övervägande skäl som talar för ett samband mellan trafikolyckan 1996 och EM arbetsförmåga.

I yttrande av försäkringsläkaren Hannu Heikkilä daterat den 8 maj 2007 anges bl.a. följande. Underlaget i sin helhet presenterar en större diagnos- och symtomvariation. Övervägande skäl talar inte för att den försäkrades sjukdom/skada uppkommit till följd av beskrivna trafikolyckan. Första trafikolyckan den 22 januari 1993 dokumenteras enligt journalunderlag genom läkarbesök den 22 februari 1993. Status och besvärsbilden enligt beskrivning uppfattas inte vara förenligt med betydande patoanatomisk vävnadsskada och avsaknaden av dokumentation första månaden gör att man bör klassificera de olycksrelaterade besvären som WAD grad 0. Vid återbesök finner man lab-värden som talar för sköldkörtelproblem och medicinering inleds. Som andra faktorer av betydelse för muskulära spänningsbesvär kan uppfattas vara att EM upplever arbetet som stressigt och att hon beskrivs ha psoriasisbesvär vilket kan resultera i ledsmärtor etc. Under 1994 beskrivs att EM börjar känna sig trött och slut i huvudet, tidvis ledvärk, en del utslag i ansikte och besvären tolkas som "snarast stressbetingade". Den 2 februari 1996 vid akutbesök för subjektiva symtom efter trafikolycka känner EM sig domnad i hela höger sida av kroppen. I lokalstatus finner den undersökande läkare: "möjligen en lätt ömhet över C5 men hon rör sig helt obehindrat utan smärta". "ingen fokalneurologi". "Yrselbesvären är av den här konstighetskänslan inte någon rotatorisk eller balansrubbing eller någonting." (WAD grad 0-1). Inget trauma mot huvudet beskrivs och inga tecken till s.k. kommotio- hjärnskakning. Den 22 februari 1996 beskrivs läkarbesök tre veckor efter angiven trafikolycka. Som status

beskrivs: gott, opåverkad. Rör sig obehindrat. Nackrörelser vad gäller rörelseomfång utan anmärkning. Ingen neurologi eller ömhet i nacken vid tryck över skallen. Således finns det beskrivning av helt normal status (WAD grad 0). Därefter utvecklas under några månader subjektiva besvär med stickningar, domningar och koncentrationssvårigheter. Efter ytterligare månader beskrivs värk i stort sett hela kroppen. Samtidigt beskrivs förändringar i arbetssituation. Aktuell försäkringsmedicinsk bedömning grundar sig på tidig dokumentation av skadan som beskriver förlopp WAD (whiplash associated disorders) grad 1 vilket enligt Whiplaskommissionens rapport 2005 och tidigare konsensus rapport talar mot att betydande vävnadsskada (skada) kan ha skett i samband med olycksfallet. Besvären tillkommer sent i förloppet och det föreligger större diskrepans mellan objektiva fynd och subjektiva symtomupplevelser samtidigt som EM behandlas för ångestsyndrom som enligt diagnoskriterier ofta är förenligt med somatiska symtom och kroppslig obehag och oro. Värksymtom är mycket vanligt förekommande fenomen. I de flesta fall är det sannolikt fråga om multifaktoriell genes och normala åldringsfenomen för en kroppsdel som har största rörligheten i hela axiala skelettet med stark belastning på elastiska strukturer (bl.a. mellankotskivorna) utifrån funktionskraven. Samband med depression ångest och kognitiva svårigheter är väl dokumenterad med vetenskapliga studier. Pågående sjukskrivning beskrivs i underlaget redan före aktuella olycksfall. Man kan även konstatera att beskriven symtomkomplex förekommer även vid en del andra medicinska tillstånd som t ex depression, fibromyalgi, tandgnissling, panikångest-ångestsyndrom, trötthetssyndrom, elallergi, amalgamsjuka etc. och kan inte anses vara en typisk följd av nackskada. En nackskada hos EM har inte heller visats med objektiva metoder.

Legitimerade läkaren Tomas Timander vid Utredningscenter MediCare AB har i yttrande daterat den 3 oktober 2008 anfört bl.a. följande. Dr Heikkiläs yttrande är behäftat med en rad sakfel vad gäller tidsangivelser,

sjukdomsförlopp och symtom etc. Han själv har följt EM sedan den 3 maj 1996 (knappt fyra månader efter olyckan) till idag. Avseende det försäkringsmedicinska kriteriet befintligt skick var EM återställd efter tidigare trafikolycka 1993. Det finns ingenting i den medicinska dokumentationen som motsäger detta. EM var vid tidpunkten för olyckan 1996 tillfälligt sjukskriven för bäckenuppluckring i samband med graviditet men för övrigt fullt frisk och arbetsför. I samband med trafikolyckan som var en frontalkollision kastades hon framåt och slog i pannan i ratten. Huvudet kastades därefter bakåt. Det har således funnits förutsättning för aktuell skada. Vid det akuta omhändertagandet på SÖS noterades i journalen: ont i huvudet och känner sig domnad i hela höger sida av kroppen men det har blivit bättre samt har ont i nacken och känner sig yr. Vidare framkom nedsatt beröringskänsla från vänster sida av pannan och neråt. Således besvärdebut i anslutning till olyckan. Härpå följer en extensiv utredning med god dokumentation. Inga symtomavbrott och besvären kvarstår. EM uppsökte sin distriktsläkare den 22 februari 1996 och fick diagnos whiplashskada. Hon hänvisades till sjukgymnast och fick kontakt med neurokirurg. EM blev halvt sjukskriven från den 7 mars 1996. Som egen företagare kunde hon inte vara helt sjukskriven. EM fick remiss till rehabiliteringsklinken HS och därifrån remiss till neurologkliniken SÖS. Den 30 maj 1996 kom hon på nybesök till honom själv och uppvisade betydande besvär i nacke och skulderparti efter trafikolyckan. Den 12 maj 1997 föreslog Försäkringskassan halvt sjukbidrag men EM tackade nej. Som egen företagare hade hon svårt att vara frånvarande. Dr Ann-Sofie Fredriksson, specialist i ortopedi på Stockholmsklinken, utfärdade den 22 september 1998 intyg som anger att det föreligger mycket sannolikt orsakssamband mellan trafikolyckan och EM uppgivna symtom. Den 18 april 2001 fick hon hel sjukpenning. Dr Jaan Albo, specialist i neurologi, bedömde den 10 juni 2004 att det troligen är resttillstånd efter traumamuskulärt betingade problematik. Försäkringsläkaren Anita Stenberg angav den 19 maj 2006

att EM hade en bestående hel arbetsförmåga som följd av whiplashskada och postcommotionellt syndrom. Den 16 augusti 2006 anför dr Albo att MR-undersökning närmast utesluter MS-diagnos. Försäkringskassan beslutade den 4 september 2006 om hel sjukersättning som följd av whiplashskada och postcommotionellt syndrom. Några förhållanden som talar för annan orsak till nuvarande besvär och arbetsförmåga än trafikolyckan har inte framkommit. Vid genomgång av den medicinska dokumentationen och efter upprepade undersökningar av EM har han inte funnit att det föreligger något arbetshinder orsakat av nedstämdhet, sköldkörtelbesvär, psoriasisbesvär, stressbetingade besvär etc. Misstanken om MS är avskriven. Det åligger dr Heikkilä att visa att hans långa lista på ospecificerade konkurrerande orsaker verkligen utgör nuvarande arbetshinder. Dr Heikkiläs yttrande innehåller en rad generella påståenden och rena spekulationer som saknar bärighet i sambandsbedömningen. Whiplashkommissionen skriver i sin slutrapport 2005 ”Relationen mellan de akuta besvären och de mer bestående symtomen är ofta diffus. En akut smärta i nacken kan senare spridas till större delar av rygg och armar. Smärtan kan övergå i kronisk värk som i sin tur leder till en ökad allmän smärtkänslighet. Stelheten kan övergå i starkt begränsad rörelseförmåga. Kognitiva besvär – problem med minne och koncentration beskrivs av många personer med denna symtombild, liksom en rad psykiskt definerade problem.”

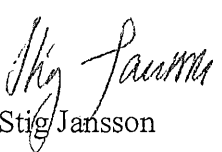
Kammarrätten gör följande bedömning.

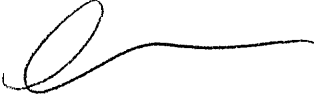
Mot bakgrund av medicinsk och övrig utredning i målet finner kammarrätten att övervägande skäl inte talar för samband mellan färdolycksfallet år 1996 och de sjukdomsbesvär som medfört nedsättning av EM arbetsförmåga. Hon har därför inte rätt till ersättning från arbetsskadeförsäkringen. Överklagandet ska således bifallas.

DOMSLUT

Kammarrätten bifaller överklagandet och fastställer, med upphävande av länsrättens dom, Försäkringskassans beslut den 29 september 2005.

HUR MAN ÖVERKLAGAR (formulär 4) se bilaga.

Stig Jansson
lagman

Caroline Dyrefors Grufman
kammarrättsråd

Britta Svens-Jonsson
assessor

referent

Åsa Persson
föredragande

5

KLAGANDE
EM

Ombud: Advokat Ove Lind
Advokatfirman Ove Lind
Box 2027
103 11 Stockholm

MOTPART
Försäkringskassan
105 11 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT
Försäkringskassans beslut den 29 september 2005

SAKEN
Ersättning enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring

DOMSLUT

Länsrätten bifaller överklagandet på så sätt att övervägande skäl talar för ett samband mellan färdolycksfallet år 1996 och EM whiplashbesvär och besvären är därmed att anse som en arbetsskada. Det ankommer på Försäkringskassan att pröva huruvida övriga förutsättningar för rätt till livränta enligt LAF är uppfyllda.

BAKGRUND, YRKANDEN M. M.

Socialförsäkringsnämnden hos Försäkringskassan beslutade den 29 september 2005 att EM inte har rätt till livränta. Som skäl för beslutet anfördes att hennes besvär avseende whiplashtrauma inte kan godkännas som arbetsskada. Hon har anmält ett färdolycksfall den 2 februari 1996 som orsak till anmälda besvär. Efter utredning och med stöd av försäkringsläkares yttrande gör Försäkringskassan bedömningen att övervägande skäl inte talar för ett samband mellan det anmälda färdolycksfallet och de besvär avseende whiplash som delvis ligger till grund för ett beviljande av sjukersättning. Det som talar mot ett samband är att det föreligger konkurrerande orsaker såsom att hon var inblandad i en trafikolycka den 22 januari 1993.

EM överklagar Försäkringskassans beslut och yrkar att länsrätten skall fastställa att hon skall ha rätt till livränta till följd av färdolycksfall den 2 februari 1996. Till stöd för sin talan anför hon i huvudsak följande. EM råkade den 2 februari 1996 ut för ett färdolycksfall som har medfört skada för henne. Till följd av denna arbetsskada har EM fått sin förmåga att skaffa sig en inkomst genom arbete nedsatt med minst en femtondel. Hon har därmed rätt till ersättning för den inkomstförlust som uppstår. Försäkringskassan har i sitt avslagsbeslut gjort bedömningen att övervägande skäl inte talar för ett samband mellan färdolycksfallet och de besvär avseende whiplash som delvis ligger till grund för ett beviljande av sjukersättning. Försäkringskassans beslut grundar sig på att det skulle föreligga konkurrerande skadeorsaker, vilket dock är en felaktig slutsats. I ett skadeärende får och skall man ta den skadelidande som denne är, vid skadetillfället. Troligen var EM 1996 mer benägen att ånyo drabbas av whiplash än hon var innan en trafikolycka 1993. Trafikolyckan 1993 försvagade troligen EM konstitution så till den grad att trafikolyckan 1996 gav henne större och mer kvarstående besvär än vad som skulle ha varit fallet utan trafikolyckan 1993. Av detta kan man dock inte säga att skadan, som

uppstod vid trafikolyckan 1993, konkurrerar med trafikolyckan 1996. EM

hade inte heller samma besvärsgild innan skadetillfället -96, som hon har nu och det får därför anses klart mera sannolikt att EM nuvarande besvär har orsakats av trafikolyckan -96 än att det skulle vara fråga om besvär som skulle ha utvecklats oberoende av olyckan.

EM har därefter, genom sitt ombud, till länsrätten inkommit med yttrande. Hon uppger i huvudsak följande. I länsrättens mål 1661-06 prövas frågan om sjukersättning. I detta har hon avgivit inlägga den 27 februari 2006 där det anförts viss kritik mot utförd vilseledande utredning av Försäkringskassan och dess två läkare Magnus Lindh och Peter Köhler. Försäkringskassan har i föredragnings-PM med uppläggningsdatum den 13 oktober 2004 och sammanträdesdatum den 18 november 2004 angivit att det företag hon och maken hade tillsammans gick i konkurs ”och sedan dess är EM arbetslös”. I själva verket gick företaget i konkurs år 2003.

EM var helt arbetsoförmögen, såvitt nu är i fråga med helt sjukbidrag under tiden september 2002 till och med augusti 2005 och hade dessförinnan hel sjukpenning från och med den 18 april 2001 till och med augusti 2002. Även dessförinnan var hon sjukskriven 50 procent under vissa perioder och 75 procent under andra perioder. Även därvidlag föreligger fel i Försäkringskassans uppgifter om sjukskrivningar. I kassans mall den 16 september 2005 för försäkringsläkare har kassan angivit att EM 1996 var sjukskriven med 50 procent på grund av bäckenuppluckring. Inte med ett ord antyds att denna sjukskrivning fortsatte efter färdolycksfallet i februari 1996, men nu på grund av whiplashskada. Även dr. Peter Köhler har i sitt yttrande till Försäkringskassan den 23 februari 2005 angående konkurrerande faktorer angivit konkurs den 13 augusti 2003 och därefter arbetslöshet, uppgifter som givetvis därefter är förankrade i hans bedömningsunderlag om arbetsoförmåga. I utskriftsjournalen den 25 januari 2006 avseende dr. Roger Stadras uppgifter den 24 januari 2006 framgår att Försäkringskassan helt missbedömt och misstolkat dr. Stadras journalanteckning den 29

november 1996; ett mycket allvarligt misstag i det sammanhang som är för handen. I Försäkringskassans skrift den 5 oktober 2005 till Advokatfirman Ove Lind angående arbetsskadan har angivits att "det som talar mot samband är att det föreligger konkurrerande orsaker såsom att du var inblandad i en trafikolycka den 22 januari" varvid den noteringen hänsyftar till en anmälan om färdolycksfall den 2 februari 1996 som orsak till anmälda besvär. Utöver felaktigheten om vem som varit anmälare, vilken genast kan förstås av mottagaren är datumangivelsen "den 22 januari" avsevärt mer allvarlig. Den förorsakade arbetsinsats från ombudet för att få klarhet från EM att någon trafikolycka den 22 januari 1996 ej ägt rum med henne inblandad. Hon åberopar inlaga av den 8 juli 2005. Även vad hon anförde i överklagandeskriften den 1 december 2005 åberopas. Till detta skall endast följande anföras. Skadan vid trafikolyckan 1993 konkurrerar inte med 1996 års trafikskada i något avseende. Skadan 1993 var i juridisk och medicinsk bemärkelse "färdig". De bör räknas som tillhörande den "normala bakgrunden" vid bedömning av orsakssammanhang. Den skadan hade helt hunnit stabilisera sig före skadan 1996. Den skadade skall beträffande skadan 1996 då tas såsom hon var innan den skadan inträffade

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 2 kap. 1 § lagen om arbetsskadeförsäkring i dess lydelse från och med den 1 januari 1993 förstås med arbetsskada i denna lag skada till följd av olycksfall eller annan skadlig inverkan i arbetet. Med annan skadlig inverkan avses inverkan av en faktor som med hög grad av sannolikhet kan ge upphov till en sådan skada som den försäkrade har. Som arbetsskada anses inte en skada av psykisk eller psykosomatisk natur som är en följd av företagsnedläggelse, en arbetstvist, bristande uppskattning av den försäkrades arbetsinsatser, vantrivsel med arbetsuppgifter eller arbetskamrater eller därmed jämförliga förhållanden.

Enligt 2 kap. 2 § lagen om arbetsskadeförsäkring (lydelse från och med den 1 januari 1993) skall om en försäkrad varit utsatt för olycksfall eller annan skadlig inverkan i arbetet, skada som han ådragit sig anses vara orsakad av den skadliga inverkan om övervägande skäl talar för det.

Enligt 4 kap. 1 § lagen om arbetsskadeförsäkring (lydelse från och med den 1 januari 1993) har försäkrad som till följd av arbetsskada har fått sin förmåga att skaffa sig inkomst genom arbete nedsatt med minst en femtondel, sedan den sjukdom som har förorsakats av skadan har upphört, rätt till ersättning i form av livränta för den inkomstförlust som uppkommer. Livränta utgår dock ej, om förlusten för år räknat understiger en fjärdedel av det basbelopp som gällde vid början av det år då livränta skulle börja utgå. Har försäkrad genom arbetsskada fått sin arbetsförmåga nedsatt med mindre än en femtondel och drabbas han senare av ytterligare arbetsskada, skall livränta bestämmas på grundval av båda skadorna.

Utredningen i målet

Den 1 april 1997 utfärdade leg läkare Tomas Timander ett invaliditetsintyg i vilket han uppger bl.a. följande. Den 22 januari 1993 var patienten inblandad i en seriekrock på Västerbron varvid hon kastade fram och tillbaka i sätet. Hon sökte akut Boo vårdcentral på grund av besvär från nacken. Röntgenundersökning skall ha varit utan anmärkning. Patienten fick halskrage men kunde efter ett par veckors sjukskrivning återgå i arbete. Vid tidpunkten för den aktuella olyckan hade patienten kvar periodvisa besvär av huvudvärk efter den tidigare olyckan. Upplever sig för övrigt helt återhämtad. Hon var sjukskriven 50 procent för bäckenuppluckring i samband med graviditet. Även dessa besvär var övergående. På grund av ett whiplashtrauma i samband med den aktuella trafikolyckan då hon även slog i huvudet har hon utvecklat ett posttraumatiskt cervikalsyndrom och även ett postcommotionellt syndrom. Det kroniska smärtsyndromet domineras av en nociceptiv smärta och en dysfunktion i motorkontrollen med ökad muskeltonus. Vid undersökning uppvisar patienten tecken på en segmentell rörelsesmärta på nivå C5-C6-C7 varför man får anta att brytpunkten i samband med olyckan ligger inom detta område. Hon upplever även uttalade obehag vid bakåtböjning av huvudet. Därutöver har hon kvar smärtor kring höger höft efter olyckan. Inga tecken på myelopathi. Vad som kanske besvärar patienten mest efter olyckan är yrsel och balansproblem med en försämrad postural kontroll. Det går här inte att utesluta att patienten fått en lindrig hjärnstamsskada. För övrigt lider hon i sitt arbete påtagligt av den kognitiva

dysfunktionen med försämring av koncentration och minne. Denna försämring i uppfattning och analytisk förmåga inverkar menligt på hennes arbetsuppgifter. Angående orsakssambandet har han uppgett följande. Vid tidpunkten för den aktuella trafikolyckan var patienten i det närmaste helt återställd sedan en tidigare olycka 1993. Denna tidigare olycka innebar inte för patienten någon funktionsnedsättning eller frånvaro från arbetet. Hon hade vissa kvarstående besvär med huvudvärk. Vid tidpunkten för olyckan var hon sjukskriven 50 procent på grund av bäckenuppluckring i samband med graviditet men var innan dess i fullt arbete. De besvär som kvarstår idag med nackvärk samt koncentrationssvårigheter och yrsel debuterade i anslutning till den aktuella olyckan. Besvären har föranlett olika utredningar och har inneburit sjukskrivning på 50 procent. Orsakssambandet får anses mycket sannolikt och någon konkurrerande rimlig förklaring till dessa besvär föreligger inte.

Av försäkringsmedicinsk utredning (utredningsperiod den 2 juni 2004 till och med den 8 juni 2004 samt den 10 juni 2004) framgår i huvudsak följande. EM har restsymptom efter trafikolycka 1996 med besvär framför allt från nacke, höger höft och vänster knä samt även fått skelningsproblematik. Det sistnämnda är en stor anledning till sjukskrivningen. Den försäkrades arbetspotential består i att hon innan ögon-op knappast kan stå till arbetsmarknadens förfogande. Under förutsättning att ögonoperationen lyckas, bör hon kunna arbeta/studera/arbetsträna.

Enligt journalblad daterat den 13 december 2004 på Karolinska Universitetssjukhuset, Neurologkliniken framgår att det inte finns några starka hållpunkter för MS.

Av läkarutlåtande hälsotillstånd utfärdat den 10 februari 2005 av Thomas Timander framgår bl. a. följande. EM har diagnoserna distorsion i halskotpelaren och postcommotionellt syndrom. De objektiva relevanta

undersökningsfynden visar bl. a. att hon har normal ryggkonfiguration och god framåtböjning. Inskränkt rörlighet i båda axlarna och lyfter armarna knappt upp i axelhöjd. Rörligheten i halsryggen är inskränkt. Endast halva rörelseuttaget vid framåt- och bakåtböjning. Ordentligt försvagad i armar och händer. För övrigt neurologiskt u. a. Sensibilitet och reflexer u. a. Patienten bedöms helt och varaktigt arbetsförmögen.

Försäkringsläkare, tillika specialist i ortopedi och allmän kirurgi, Peter Köhler har i yttrande utfärdat den 23 mars 2005 inför bedömning om livränta gjort följande bedömning. Den försäkrade har varit utsatt för ett trauma mot nacken som givit en nackdistorsion vilket är utom tvivel. Diagnosen fibromyalgi med panikångest är även påvisad och fibromyalgi är endast en symptomdiagnos. I övrigt är den försäkrade under utredning för MS och i hjärnan föreligger förändringar förenligt med detta men antikroppar har inte påvisats enligt husläkarjournalen. Den försäkrades kognitiva besvär, skelning och yrsel kan dels bero på trafikolyckan men om den försäkrade har en MS förklarar det de aktuella besvären som gör den försäkrade arbetsförmögen. I ett kompletterande yttrande den 20 april 2005 har Peter Köhler även tagit del av material från husläkare Ann-Christine Sjöblom samt journalanteckning från Neurologkliniken av den 13 december 2004. Han uppger i huvudsak följande. Det framkommer att den försäkrade inte har någon förändring påvisad på MR. Det föreligger någon form av radiografisk förändring i hjärnan som man inte vet vad det är. I övrigt finner neurologen vid sin undersökning av den 13 december 2004, helt normalt status förutom palpationsutlöst ryckningsreaktion i nacken. Det föreligger inte heller arbetshinder i det att den försäkrade kunnat arbeta i makens företag från trafikolyckan 1996.

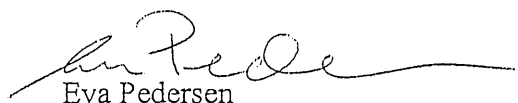
Länsrättens bedömning

Frågan i målet är om det föreligger ett samband mellan färdolycksfallet år 1996 och den whiplashskada som EM   besväras av för vilken hon

delvis beviljats sjukersättning. Övervägande skäl måste tala för ett samband mellan olyckan och den skada som uppkommit. Försäkringskassan har i sitt beslut anfört att det föreligger konkurrerande orsaker till skadan eftersom EM råkat ut för en annan trafikolycka redan 1993.

Angående trafikolyckan 1993 har i målet framkommit att EM efter olyckan varit sjukskriven under tre veckors tid för att sedan återgå i arbete på heltid. Det finns inte några anteckningar på att EM därefter varit sjukskriven för besvär som kan härledas till olyckan. Vid trafikolyckan den 2 februari 1996 uppsökte hon läkare på akutmottagningen SÖS. Av journalanteckningarna framgår att EM hade ont i huvudet och kände sig domnad i hela höger sida av kroppen men att det blivit bättre. Hon hade ont i nacken och kände sig yr. Efter olyckan 1996 har EM besvär ökat. Försäkringskassan har i sitt beslut hävdad att det som talar mot ett samband mellan trafikolyckan 1996 och EM besvär är att hon redan 1993 råkat ut för en trafikolycka. Länsrätten finner dock, efter genomgång av samtliga handlingar i målet, att övervägande skäl talar för ett samband mellan färdolycksfallet 1996 och EM kvarstående whiplashbesvär. Besvären skall därmed anses som en arbetsskada. Det ankommer på Försäkringskassan att pröva om övriga förutsättningar för rätt till livränta enligt LAF är uppfyllda.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3104/1a).

Eva Pedersen

rådman

I avgörandet har även nämndemännen Hans Bonnevier, Peter Linde-Qvist och Ingegerd Nilsson deltagit. Föredragande har varit Torunn Hofset.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande skall skriva till Regeringsrätten. Skrivelsen ställs alltså till Regeringsrätten men skall skickas eller lämnas till kammarrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till kammarrätten inom två månader från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

För en enskild klagande är sista dagen för överklagande två månader från den dag då han/hon fick del av kammarrättens beslut. Om klaganden fick del av kammarrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om klaganden fick del av beslutet t.ex. den 31 juli, som inte har någon motsvarighet två månader senare, löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag, dvs. i det här exemplet den 30 september.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i Regeringsrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Regeringsrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas eller om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Regeringsrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall undertecknas av klaganden eller dennes ombud och inges i original samt innehålla;

1. den klagandes namn, personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Regeringsrätten
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen härför
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.